2024. ELARD deklaracija o budućnosti CLLD-a unutar europskih politika

28. listopad 2024.

U duhu Tartuške deklaracije iz 2016., Briselske deklaracije iz 2023. i nakon značajnog razvoja unutar EU-a i ruralnih područja, mi, predstavnici lokalnih akcijskih grupa (LAG-ovi), ponovno potvrđujemo svoju predanost osiguravanju živih, održivih i otpornih ruralnih zajednica diljem Europi, koristeći CLLD-LEADER kao alat u tu svrhu.

Budući da su živa sela temelj europske sigurnosti i otpornosti na krize, sada više nego ikad moraju znati i osjećati da im se pruža podrška. Doista, naše se selo suočava sa sveobuhvatnim trostrukim izazovom (ekološkim, ekonomskim i društvenim, uključujući da navedemo neke: depopulacija i starenje, pogoršanje javnih usluga, klimatske promjene, robotizacija, uspon umjetne inteligencije), što uzrokuje nesigurnost. S većim razlogom, pristup razvoju po mjeri, prilagođen lokalnim potrebama je ono što je sada potrebno – što je ono što LEADER-CLLD predstavlja, a njegova dodana vrijednost mora biti prepoznata i priznata.

Dok se raspravlja o budućem višegodišnjem financijskom okviru (VFO), iznijeli smo sljedeće točke za oblikovanje budućih politika EU-a o ruralnom razvoju:

Angažiranje lokalnih dionika za ciljani odgovor na ruralne potrebe

Kako bi se osigurao održivi razvoj ruralnih područja, ključno je da budući okviri financiranja uključuju snažne mehanizme za aktivno angažiranje lokalnih dionika i organizacija koje ih predstavljaju. Lokalni su akteri u najboljem položaju da razumiju jedinstvene izazove i mogućnosti s kojima se suočavaju ruralna područja, osiguravajući da financiranje odgovara lokalnoj stvarnosti i potrebama. Formalnim uključivanjem ruralnih dionika ne samo kao sudionika u planiranju nego i kao izravnih korisnika, možemo ojačati lokalne kapacitete, poboljšati ekonomsku otpornost, poboljšati sigurnost i poticati društvenu koheziju, potičući dugoročni razvoj zajednice. Da citiramo Europsku komisiju (2023.) *„ Strategije lokalnog razvoja ključni su alat koji se koristi u strateškim planovima ZPP-a za odgovor na višestruke potrebe ruralnih područja [...] ali od LEADER-a se očekuje da s manje učini više* .“ Potičemo da se Sredstva za ruralni razvoj dodjeljuju posebnim mjerama za uključivanje lokalnih dionika u svakoj fazi, od dizajna do provedbe, osiguravajući da njihove perspektive oblikuju smjer programa. Ovaj pristup jamči da su ulaganja transparentnija, odgovornija i prilagođenija potrebama ruralnog stanovništva, potiču otpornost i koheziju.

Namjenska i povećana sredstva za ruralni razvoj

Kako bismo zadovoljili rastuće potrebe ruralnih zajednica, potičemo Europsku uniju da izdvoji više financijskih sredstava posebno za ruralni razvoj. To se može postići dodjeljivanjem ili izdvajanjem unutar budućih rasprava o VFO-u (višegodišnjeg financijskog okvira) za lokalni razvoj vođen zajednicom (CLLD)-LEADER. Financiranje ruralnog razvoja mora biti prioritetno, osiguravajući namjenski tok resursa za poticanje ekonomske, socijalne i ekološke dobrobiti ruralnih područja. Ruralne regije, u kojima živi oko 30% europskih građana, više ne smiju biti zapostavljene - bez znatnih financijskih ulaganja ne možemo se nadati postizanju uravnoteženog teritorijalnog razvoja diljem EU-a. Nadalje, potrebno je i dalje osiguravati raznolike aktivnosti za poboljšanje kvalitete života u ruralnim područjima i njihov uspjeh. Također potičemo EU da prepozna uspjeh CLLD-LEADER-a kao učinkovitog alata za rješavanje specifičnih izazova s kojima se suočavaju ruralna područja diljem Europe, a koji zahtijevaju rješenja temeljena na određenom području.

Jasna definicija ruralnog razvoja

Europska zajednica mora se složiti oko jedinstvene definicije ruralnog razvoja koja obuhvaća više od poljoprivrede – radi se o poboljšanju kvalitete života za sve ruralne stanovnike. To uključuje usluge, infrastrukturu, digitalnu povezanost i otvaranje lokalnih radnih mjesta, što sve podupire uspješne poljoprivredne sektore.

Europa bliža građanima

LAG-ovi, kao motori lokalnog razvoja, moraju biti prepoznati kao ključne institucije unutar okvira EU. Pozivamo LAG-ove da budu službeno priznati kao glavna kontaktna točka u ruralnim područjima na regionalnoj, nacionalnoj i razini EU, pokrivajući sva pitanja ruralnog razvoja, s obzirom na njihovu ključnu ulogu u participativnom razvoju odozdo prema gore, mobilizaciji zajednice i lokalnom upravljanju. LAG-ovi su pravi izlog EU-a u ruralnim područjima i kao takvi moraju biti prepoznati.

Pojednostavljene strukture upravljanja

Trebalo bi biti manje posrednika između Europske unije i LAG-ova. Tamo gdje su upravljačka tijela regionalizirana, trebala bi se dogovoriti o jedinstvenom sustavu pružanja jednakom za sve, au svakom slučaju nacionalne vlade ne smiju duplicirati svoju ulogu i pravila. Bitno je zadržati ili državnu ili regionalnu upravljačku vlast, ali ne oboje,

kako bi se spriječila politizacija i birokratska neučinkovitost. Upravljačka tijela moraju u potpunosti razumjeti i podržati načela razvoja vođenog zajednicom odozdo prema gore kako bi se osiguralo učinkovito i depolitizirano upravljanje programima ruralnog razvoja.

Potičemo EU i njegove države članice da integriraju ova načela u svoje nadolazeće politike i sljedeće programsko razdoblje, osiguravajući da ruralna Europa može napredovati u održivoj i uključivoj budućnosti.

ELARD

ELARD *je europsko udruženje koje predstavlja gotovo 2600 lokalnih akcijskih grupa (LAG-ova) iz 29 zemalja, uključujući zemlje u susjedstvu Europske unije, koje su usvojile i provode LEADER metodologiju za lokalni razvoj od strane lokalnih aktera. Aktivno radimo na tome da pristup LEADER učinimo poznatijim među europskim donositeljima odluka kako bismo zajamčili njegovo financiranje u europskim politikama ruralnog razvoja. Podržavamo lokalni razvoj predvođen akterima i zastupamo interese LAG-ova pred nacionalnim vladama i europskim institucijama. Od 1. siječnja 2023. ELARD-om predsjeda francuska mreža Leader France, koja je tijekom francuskog predsjedanja Vijećem Europske unije u prvoj polovici 2022. aktivno radila na promicanju mjesta ruralnih područja u europskim politikama. Francusko predsjedanje ovom europskom mrežom prilika je za Francusku, na inicijativu programa iz 1990-ih, da promovira LEADER i, šire, lokalni razvoj od strane lokalnih aktera.*

Prijevod na HR:

LEADER
MREŽA HRVATSKE
LEADER NETWORK CROATIA